

DELI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1909.

II. évf.

KEDD

26. szám.

Február 3.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjazás szerint.

A záptojás-forradalom titkaiból. A szerelemfiu gyilkos merénylete.

A jövő feladatai.

— február 3.

Hogyha hitelt adhatunk a kormány félhivatalos híradásainak, úgy Wekerle miniszterelnök tegnap a magyar kormány a kartellbank felállítására vonatkozó tervezetét mutatta be az uralkodónak.

És minthogy mi mindnyájan, de maga a kormány is nagyon jól tudja, hogy a császár a bankkérdésben elfoglalt ismeretes álláspontját megváltoztatni nem fogja, tisztában lehetünk azzal, hogy a koalíciós kormány megbukott.

Téved azonban, aki ezen tényből arra következtetne ezidőszert, hogy válság forogna fenn.

A mi sajnálatos alkotmányos viszonyaink között tulajdonkép soha politikai válság nincsen.

A kormány megbukik, amikor a koronával valamelyes kérdésben ellentétbe kerül és ekkor egyszerűen elkergetik, mint a rossz cselédet.

Nem azonnal, hanem felmondásra.

A kormány már régen megbukott-nak tekinthető, de a szolgálatból való elbocsátása rendszerint csak néhány hónappal később történik, nehogy annak még csak a látszata is felmerülhessen, hogy a kormány nem a korona, hanem a nemzet többségével került ellentétbe.

A koalíciós kormányt sem a függetlenségi párt rázta le az ország nyakáról, hanem a bankkérdésben üzött szemfényvesztése és csalása.

A végleges menesztés tehát előreláthatólag csak április vagy május hónapban fog bekövetkezni és a közbeeső időt a koalíciós kormány, a korona parancsára azzal fogja betölteni, hogy a függetlenségi eszmék teljes kikapcsolását magában foglaló fuziót végrehajtsa, vagy az osztrák körök szája ízének megfelelő, elviágadó függetlenségi kabinet megalakulását előkészítse.

A koalíciós kormányért valóban senki sem fog könyvet ejteni; akár milyen kormány fogja is követni, az csak jobb és becsületesebb lehet. A jelenleginél rosszabb még a nyíltan abszolutisztikus kormányzat sem lehet már.

Bármilyen lesz is azonban a jövőbeni kormány, a nemzetnek első feladatai közé fog tartozni, hogy az Ausztriával szemben fenálló jogi helyzetét világosabb tisztázza.

Mindenáron ki kell derítenünk azt, hogy a törvényeinkben szentesített határozmányok jog szerint megvalósíthatók-e, avagy azokat csak írott malasztoknak tekintsük-e?

Követelnünk kell a dualisztikus elv államjogi érvényesítését, a korona, a paritás elismerését az osztrák államfél és az 1867. XII. t.-c. végrehajtását a kormányzati tényezők részéről.

Vagy van jogunk az önálló gazdasági berendezkedésre és akkor felszünk szerint meghosszabbítjuk, avagy megtagadjuk a közös bank szabadságot; vagy nincsen rá jogunk és akkor törekedjünk érvényt szerezni az 1867. évi kiegyezési törvénynek. Alkotmányos eszközökkel harcoljunk mindaddig, amíg annak elismerését kivitvük.

Másodsorban jöjjünk tisztába már most azzal, hogy jogunk lesz-e 1917-ben az ország határain a külön vám-sorompókat felállítani vagy sem.

Végül szerezzünk biztos meggyőződést arról is, hogy milyen kilátásaink és reményeink lehetnek a magyar nemzeti hadsereg megvalósításának kérdésében.

Egy azonban egészen bizonyos. Véget kell vetni a nemzet bizalmával és hiszékenységgel üzött rendszeres csalásoknak és szemfényvesztéseknek.

Tisztán akarunk látni.

A záptojás forradalom titkaiból.

Beszelő akták.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

Ma már mindenképpen megcsappant kedvvel és elkopott illúziókkal nézünk arra az időre, mely a koalíciós kormány uralomra kerülését megelőzte s melyet akkoriban legendás napoknak, a nemzet ellenálló ereje gyönyörű megnyilatkozásának éreztünk. A következők megmutatták, hogy a sok hév hiába buzogott s a lelkesedés egész özönét meddő eredményekért pazaroltuk el. De azért a nagy küzdelem emléke most is szép, csak olyan fájdalmasan kijózanító momentumok ne zavarják meg hébe-korba, mint az a levél, amelyet a marostordai tisztviselők pörének minapi tárgyalásán mutatott be az egyik vádlott, Erődsy főjegyző. A jellemző irást báró Fejérváry Géza állította ki 1907. április 4-én Abbáziában s a következőképpen hangzik:

Nyilatkozat.

Azon élembe terjesztett kérdésre, vajjon kormányzatom idején Erődsy Sándor Marostorda vármegyei főjegyző ural érintkeztem-e, következőkben válaszolok, úgy mint:

Én miniszterelnökségem, illetve kormányzatom ideje alatt Erődsy Sándor ural, Marostorda vármegyei főjegyzőjével nemcsak hogy egyetlen egyszer sem érintkeztem, de teljességgel nem emlékszem, hogy nevezett urat bármikor láttam, vele megismerkedtem volna ezen időt megelőzőleg sem.

Marostorda vármegyéből emlékeztem szerint egyszer igenis volt érintkezésem és pedig, ha jól emlékszem, 1906. március hó első napjaiban báró Kemény Kálmán ő Nagyméltósága intervenciójára egy küldöttséget fogadtam nevezett vármegyéből.

A küldöttség szónoka egy ősz, hosszuszakállú 48-as honvéd, mint a jóléti bizottság elnöke ajánlatot tett nekem arra, hogy a vármegyei ellenállást feladják, nevezetesen az önkéntes adót beszedeljék, az önkéntes utoncokat előállítsák, hogy ha én a vármegyébe már kirendelt, de oda még le nem érkezett királyi biztost visszavonom, ha a hivatali engedetlenség megtagadása miatt felfüggesztett alispánt és egy személyemmel, mint miniszterelnökkel tiszteletlenkedő szolgabíró, úgy tudom Körössy nevezett, vizsgálhalmazom. Az ajánlatot, amiben talán még egy pár kikötés volt, nekem írásban felmutatták, én azonban a kelő indoklás kíséretében kijelentettem, hogy bár a legnagyobb sajnálatomra szolgál, ajánlatukat el nem fogadhatom. Néhány napra rá a királyi biztost Marostordába tényleg ki is küldtem.

Abbázia, 1907. április hó 4-ikén.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Erődsy elmondta még, hogy a levélben említett negyvennyolcas honvéd néhai Filep Albert volt, aki később függetlenségi programmal képviselő lett s a küldöttséget a megyei jóléti bizottság nevében Déry Zoltán, aki most pénzügyminiszteri államtitkár és gróf Bethlen István, a mezőégi kerület képviselője küldték a darabont-kormány elnökéhez. Méltóztatik tudni, hogy ez mit jelent? Ugyanakkor, mikor az országban a legforróbbnak látszott a nemzeti ellenállás, mikor az újságokat elkobozták, a szerkesztőségek ellen szervezett bandákkal tört az erőszak, mikor kétségbeesett elhatározással, a küzdelem végét nem tudva, valamennyien tele

idealizmussal, önfeláldozással és mindenre készen vittük a harcot az alkotmány védelmében, akkor Marostorda vármegyében az ellenállás vezérei egyszerűen elpaklították az ellenállást. Kiderült, hogy ami a mi szemünkben szent küzdelem volt, az az alkotmány egyik védbástyájában, Marostordamegyében üzlet. Állásokról volt szó, melyeket menteni akartak, az ellenállás feladása árán is. A csunya és visszatartó marosvásárhelyi pör ezt a bus tanulságot is megszerezte az országnak, hogy illúzióink, hitünk és önértetünk egészen elpusztuljanak s kezdjük egyáltalán gyanus szemmel nézni azokat a — legendás időket...

Hagyaték eltitkolásból — válóper.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

Két évvel ezelőtt szívvelhűdéssel hirtelen meghalt R. J. fővárosi vagyonos pénzügynök.

A nagyobbbrészt takarékbetétből és váltókövetelésekből álló, mintegy száz-ezer korona rugó hagyatékot R. J. özvegye örökölte.

Allig egy évvel ezelőtt meghalt azonban R. J. özvegye is és a hagyatékot a gyermekek, két fiu és két leány, maguk között felosztották.

Volt azonban még egy ötödik gyermek is, az örökösök 24 éves fia, akinek a testvérei semmit sem juttattak a hagyatékából, hanem azzal áltatták őt, hogy a szülők után semmi vagyon sem maradt.

Az örökségből ekként kismémmizett fiu azonban nem nyugodott bele a hagyatéki ügy ilyetén megoldásába, hanem puhatolódni kezdett szüleinek vagyoni viszonyai felől és csöndben kifürkésznie sikerült testvéreinek örökségi csalafintásait.

Vizsgálódásainak és utánjárásainak az lett az eredménye, hogy felfedezte, miszerint testvérei mindegyikére mintegy 25-30.000 korona örökség esett, hogy gyöngéd testvérei közös egyetértéssel a hagyatékot magukhoz kapartották és maguk között felosztották és a hagyaték eltitkolásával őt megkárosították és örökösödési jogából kizárták.

De ennél súlyosabb felfedezésnek is a nyomára jutott. Megtudta ugyanis azt, hogy az egyik nővére, aki egy fővárosi fényképésznek a felesége, a hagyatékából reá jutott vagyonát gyümölcsöző befektetés végett egy fővárosi

nagyiparosnál, akinek a körutak egyikén van a virágzó telepe, helyezte el és ezen befektetésből tetemes üzleti haszonrészesedést élvez.

Az örökségében kijátszott testvér kipuhatolta és felkutatta még azokat a pénzintézeteket is, ahol elhunyt szüleinek takarékbetétei elhelyezve voltak, továbbá a hagyatéki adósok neveit és címeit is, akik váltótartozásaitak ki egyenlítették és kitudakolta végül azt is, hogy mindezen pénzügyi viszonyokról hol és mely időben vették fel.

Mindezen fölfedezéseit azután közölte a testvéreivel és először barátságosan felhívta őket, hogy örökösödési igényeiket a hagyatéki vagyontól annak rendje és módja szerint elégtételt ki.

A hagyaték eltitkolását továbbá közölte az egyik nővére férjével, az említett fényképészrel is, aki természetesen nagyon megörült ennek a váratlan vagyonszaporulatnak.

A testvérek azonban hallani sem akartak a hagyatéki rész kiadásáról és a mellőzött örökös kielégítéséről, hanem állhatatosan tagadásba vették a hagyatéki vagyont létezését.

Erre a megkárosított fiu bünyefnyitő feljelentést tett a rendőrségnek testvérei ellen sikasztás és hagyatékeltulajdonítás címén és a nagy körültekintéssel megindított nyomozatot erélyvel vezette Egri Péter Pál rendőrkapitány.

Most következik azonban a hagyaték eltulajdonítás másik része.

A fényképész tudomást szerezvén nevének a nagyiparosnál elhelyezett vagyonszerzéséről, azon követeléssel állt elő, hogy neje a vagyont vonja ki az idegen gyáros üzletéből és kezelés végett neki adja át.

A vállalkozó szellemű feleség azonban, aki mellesleg megjegyvezve, feltűnően csinos asszonyka, határozottan megtagadta a férje kívánságának teljesítését és kijelentette, hogy ő a vagyónak kezelését és gyümölcsösztetését nem hajlandó másra bízni, mint ama bizonyos körüli gyárosra.

Tekintettel arra, hogy ez utóbbi azonkívül hogy nagyon agilis kereskedő és megnyerő modoru legényember, semmiféle logcimmal nem bír arra nézve, hogy egy reá nézve teljesen idegen nő vagyont kezelje, ennél fogva a férj, a férjek fényképész nevének ezen eljárását a hitvesi köteles bizalom ellen irányuló vétségnek minősíthette.

És minthogy neje a leghathatóbb argumentokkal sem volt képes elhatározástól eltéríteni, fölkereste ügyvédjét, dr. Dési Géza fővárosi ügyvédet és felhatalmazta arra, hogy neje ellen a budapesti kir. törvényszéknél a válókeresetet beadja.

A válóper már folyamatban is van és jogászai körökben nagy érdeklődéssel várják a bíróság döntését, vajon az esetre, az a feleség egy idegen férfira bizza vagyonszerzését a kezelését, ez a körülmény jellegetesít-e a férjet arra, hogy a nejevel való házassági köteleknek bírői felbontását kérelmezhesse.

A szép asszony becsülete Egy fővárosi orvos neje becsületsértési pöre.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

Dr. Radó Lipót, Várház-körut 12. szám alatt lakó orvos neje fővárosi társas életében szeretetreméltóságával, szép megjelenésével és szelímes társalgási tehetségéről ismeretes úri nő. Az orvos háznál gyakorta igen szép társaság szokott kedélyes estélyeken összejövetelt tartani és néhanapján reggelig folyik a pezsgőzés, a tánc a vidám társasághoz.

Ezek a zajos mulatságok sok álmatlan éjszakát okoztak az orvosok lakása alatt, egy emelettel lejjebb békés

szunnyadó Aranyossy Andor vaskereskedőnek, akit a mulató párok keringői és bostonyai éjjeli nyugodalomban zavartak meg.

Ez a körülmény annyira felbőszítette a derék vaskereskedőt, hogy egy szép napon a lépcsőházban rátámadt dr. Radó Lipótra, öt szitkokkal elhalmozva, az orvos nejét, a szép Radónét, női becsületében a legsúlyosabban megsértette.

Számos tanu füle hallatára azt állította a derék orvos neje, hogy az nem épen mintaképe a tisztességes hitveseknek, hogy valamelyik főhercegnek a kedvese volt és hogy azonfelül viszonyt tart egy idősebb főúrral és még több ehhez hasonló pletykákkal traktálta a kínos meglepetéstől lesújtott férjét.

Dr. Radó azonnal fölkereste ügyvédjét és megbizta azzal, hogy neje becsületének megsértéséről Aranyossy Andrással szembe forduljon bíróságnál tegye meg a megtorló lépéseket.

A panasz folytán Baló kir. büntető írásbíró február hó 5-ik napjára tűzte ki a pikáns pör tárgyalási határidejét, s arra a feleket és a tanukat már beidézte.

A képviselőház ülése.

— Február 3-án. —

Tíz órakor még néptelen volt a Ház és üresek a folyosók.

Juszt Gyula elnök tíz után nyitja meg általános érdektelenség közepette az ülést.

Napirenden lesz a földkatasztroffáról szóló pénzügyminiszeri javaslat, Hoitsy Pál az előadó.

NAPIHIREK.

Egy hadnagy titokzatos halála.

— Saját tudósítónktól. —

— február 3.

A Kassán állomásozó 66. gyalogezred egyik fiatal hadnagyát, Gold Józsefet, kedden reggel titokzatos körülmények között holtan találták lakásánál.

Gold hétón este legényével egy pár tormás virsli hozatott vacsorára, melyhez egy üveg sör is megívott. A hadnagy vacsora után rosszul érezte magát, majd lefeküdt s hogy fájdalmi csillapuljanak, valamilyen port vett be.

Kedden reggel a szokott időben be akart menni hozzá szolgája, hogy fölkelje, a legény azonban hosszas kopogtatásra sem kapott választ. A szolga rosszat sejtve, átment a szomszéd házban lakó Mracsék főhadnagyhöz, aki a hadnagy szobájának ablakán benézett s látta, hogy Gold ágyában fekszik s tekaróján gyanus foltok vannak, amit megaludt vérenek képzelt.

A főhadnagy anélkül, hogy kinyitatta volna a lakást, azt jelentette az ezredparancsnokának, hogy Gold agyonlőtte magát.

A helyszínen megjelent katonai bizottság a lakás felnyitása után megállapította, hogy a hadnagy takaróján levő foltok nem vértől erednek. A holttestet beszállították a kassai helyorségi kórházba, ahol szerdán estig meg a boncolást, hogy vajon hirtelen halál avagy öngyilkosság okozta-e a hadnagy halálát.

Gold Józsefet igen komoly és képzett katonatisztnak ismerték az egész városban s bajtársai kizártnak tartják, hogy öngyilkosságot követett volna el.

— Szerényi József államtitkár Szegeden. Szegedről jelentik: Tegnap délelőtt 11 órakor avatták fel Szegeden a munkásbiztosító pénztár új székházát. A felavatás ünnepélyén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviselőletében Szerényi József államtitkár jelent meg, aki tegnap este 10 órakor utazott el Budapestre. Az ünnepélyes fogadtatás reggel 9 órakor volt. Lázár

György polgármester Szeged város közönsége nevében meleg szavakkal üdvözölte az államtitkár, aki a multban is tetteivel igazolta Szeged város iránti rokonszenvét. Szerényi József államtitkár válaszában kiemelte, hogy több mint másfél évtized óta áll hivatalos érintkezésben Szeged városával és hogy ez alatt az idő alatt a rokonszenv és barátság számos megnyilatkozását tapasztalta a város hatósága és közönsége részéről. Az államtitkár ezután a Tiszaszállóra hajtatott, ahol 10 órakor fogadta a küldöttségeket. Az ipartestület küldöttsége szerető és bizalma jelű díszalumbot nyújtott át az államtitkárnak. Szerényi államtitkár kíséretével ezután a munkásbiztosító új palotájához hajtatott, hol Pálffy Dániel fogadta és kérte, hogy az új palotát avassa fel. Az államtitkár hosszabb beszéddel felelt. Kiemelte a munkásbiztosítás előnyeit és átadta Kossuth Ferenc üdvözlését a szegedi munkásbiztosítónak. Széchenyi szavaival élve — mondotta az államtitkár — ha meg kellett az apagyilkosnak is kegyelmezni, mert magyar, akkor annál inkább kell gondoskodni minden magyar munkásnak az épségéről. A beszédet hosszantartó éljenzéssel fogadták. Zeiler Mór a munkásalkalmazottak nevében köszönetet mondott az államtitkárnak a felavatásért s Pálffy Dénes elnök felolvasta a Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek küldött táviratot. Az államtitkár most megtekintette az ujonnan felavatott palotát, a központi inasotthont és az új felső kereskedelmi iskolát. Délután 1 órakor a Kas-vigadóban bankettet adtak az államtitkár tiszteletére. Az államtitkár és kísérete délután 5 óra 15 perckor utaztak vissza a fővárosba.

— Borzalmas öngyilkosság. Przemysiben a 10. utázzered kaszárnyájában, ahol a minap Schneider hadnagy dinamitpatron fölrobbantásával vetett véget, életének tegnap hasonló borzalmas módon követett el öngyilkosságot Mogila-Stankievic Gusztáv hadnagy. Első emeleti szobájában a szoba közepére összehordta a butort, azután uniformisát leöntötte petróleummal és meggyújtotta. A tüzet csak akkor vették észre, amikor a lángok már a tetőt nyaldosták és a hadnagy szobájában levő több patron elszült. A tűzoltóság a tüzet hamarosan eloltotta s a hadnagyot súlyos égett sebekkel a kórházba szállították. Állapota reménytelen.

— Olajjégés. Kassai tudósítónk jelenti, hogy egy vagon kőolaj, amely Bauernóbel sörgyáros részére érkezett, tegnap kigyulladt. A tűz négy óra hosszáig tartott és nagy veszedelembe sodorta a közelben levő házakat, amelyek közül a legközelebb levőknek ablakai a nagy melegtől megpattantak. Szerencsére a tűzoltóknak bőven volt vizük és így megakadályozták a tűz elharapózását. A vasuti kocsi teljesen megromlóldott. A tűz úgy keletkezett, hogy egy vasuti munkás a vasuti olajtartó csapját melegítette és e közben lángot kapott a kőolaj.

— A táncos primadonna. Egy paikos, szép operettprimadonnánkkal történt meg a minap az alább következő vidám eset. A bájos művésznő nevét elhallgatjuk, nehogy vetélytársai rovására reklámot csináljunk neki azzal, hogy a primadonna mostoha anyagi viszonyaira a jöleki és bőkezű macénások figyelmét felbresszük. A szóban forgó primadonna egyik előkező ékszeresznél tetszetős értéktárgyakat vásárolt, nem készpénzben, hanem — hitelbe. A vigkedélyű primadonna megelégedezett tartozásáról, sőt akkor sem fizetett, amikor a bíróság végzésileg utasította, hogy „15 nap és a különbeni következmények terhe alatt” egyenlítsse ki a tartozását. Így tehát végrehajtásra került a sor, s ma délelőtt a végrehajtó két ügyvédsegéddel egybekötve megjelent a primadonna lakásán. A művésznő épen nem

volt odahaza, ami azonban nem zavarta a törvény derék embereit, akik rögtön hozzáálltak a munkához. Felfedezték egy hatalmas láda értékes színházi ruhát, melyet azonban a végrehajtó nem akart lefoglalni, mert az a művésznő kenyérkereső eszközei közé tartozik és mert a ládára magára a primadonna szállásadója igényt jelentett be. Végre sikerült lefoglalni egy ridikült, három hajtút és még két hasonlóan értékese tárgyat, melyeket azonban a végrehajtó azonnal feloldott a zár alól, mivel azoknak értéke az árverési költségeket sem fedezné.

A végrehajtás ilyen nagyszerű befejezése után a hivatalos vendégek épen távozni akartak, mikor egyszerre megérkezett a művésznő. A végrehajtó és társai, ismerve a primadonna élénk temperamentumát, egy kisebb szabású meszszinai földrengést sejtettek s hamarosan menekülni igyekeztek. A primadonna azonban végtelenül barátságosan köszöntötte őket:

— Hogy van, kedves Török bácsi? — kérdezte a végrehajtótól. — Jöjjen egy kicsit táncolni.

Török bácsi szabadkozott, de hiába. A művésznő derékon fogta és néhánykor körül táncolta vele a szobát. A végrehajtó után az ügyvédre, azután pedig a becsültre került a sor. A bucsuzó primadonna alaposan megtáncoltatta az összes végrehajtási vendégeket, akik valószínűleg még sosem fogantatosítottak végrehajtást boszton mellett. A tánc befejeztével a művésznő diadalmasan kiáltott fel:

— Végre én is megtáncoltattam egy végrehajtót! Eddig még mindig megfordítva történt!

— A szerelemfiu merénylete. Forstner Lajosnének, a Konti-utca 22. számú ház egyik szobáskájában van egy jutányos szerelmi vásarsarnoka. Forstnernek Kovács József muzikus volt a kitartott leánye, akit azonban legutóbb elvert maga mellől. Tegnap azlán részegen beállított Kovács az asszonyhoz és úgy összeszúrta a bicskájával, hogy az asszonyt életveszélyes sebekkel vitték be a mentők a Rókusba.

— Elfogott betörők. Megirtuk, hogy a minapi kőbányai betörések egyik tettesét, W on a s z t a Károlyt a rendőrség letartóztatta. Ma G a i József személyében hurokra került W on a s z t a egyik társa is.

x A farsangi idény alatt viseljük kemény eleji piqué-inget. Változatos kivitelben készíti tisztítva és monogrammal 6 koronáért Lukács divatháza Kecskeméti-utca 7. Különlegesek angol és francia cilinderekben 18 kor.

x Orrvörösség és kézvörösség (vörös orr és vörös kéz) ellen dr. Hönig Izse Villanygyógyító Intézetében (Károly-körut 24.) teljesen fájdalomtalan és kényelmes gyógyeljárás (galván-áram, külön e célra készített műszerrel, magas feszültségű áram) áll rendelkezésre, mely rövid idő alatt a kozmetikai szempontból oly bántó szépséghibákat eltüntet.

x Feltűnést keltő Budapest az országosan ismert Zélinger-féle készpénzrendszerű I-ső rangu úri szabó-termék zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

MAI MŰSOR:

M. kir. Operaház: Zárva.
Nemzeti Színház: Falusi verebek.
Várszínház: Elektra.
Vigszínház: A tanítónő.
Királysínház: Táncos huszárok.
Magyar Színház: Falusi idill.

ESZTERGAPADOK új és használt mindenemű **SZERSZÁMGÉPEK**
minden méretben, csédtömegtől ezármazók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható árért eladó.
Telefon 34-36. **Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24.** Telefon 34-36.

TÖRVÉNYSZÉK

S Megrágalmazott operateur. 1906 január havában egy Várad i Lipótné nevű asszony feljelentést tett a rendőrségen, hogy dr. Manninger Vilmos, az új szent János kórházi orvos, aki egy lábforrását operálta, egy drainsövet a lábában fejtett és egész életére nyomorékká tette. Az esetet másnap a „Pesti Hírlap”-ban megírta Garai Ferenc újságíró és erősen megtámadta az orvost. A megindított rendőri vizsgálat megállapította, hogy az orvos nem véletlenül, hanem szándékosan hagyta a sövet a lábában, hogy a képződhető genyves váladékokat levezesse, mire Manninger dr. ellen beszűntették az eljárást. A meghurcolt orvostudor rágalmazásért sajtópórt indított Garai Ferenc ellen, akit, közhivatalnokról lévén szó, az esküdtbírósg ma von felelősségre Zsitvay Leó elnöklésével. A vádlottat dr. Tarján Mihály védi.

Sport.

—(Birkózás. A Budapesti Atletikai Club országos junior birkózóversenye tegnap folyt le nagy sikerrel a régi országház nagytermében. Amint előre látható volt, a nagyszámú nevezések miatt a versenyt, dacára a precíz rendezésnek, egy nap alatt nem lehetett lebonyolítani. Csak a nehézsúly-csoportban volt a döntés, ami Pay'r Hugó (M. T. K.) biztos zsákmánya lett. Ebben a csoportban dolgozott Csüdör, ki csak könnyebb súlyánál fogva nem bírt pozitív eredményt elérni, de tegnapi pompás munkája arra enged következtetni, hogy a középsúly bajnokságban döntő szerepet fog játszani. A könnyű- és középsúly még nem nyert teljes befejezést s ezért a kritikánkra csak a döntés után térünk vissza.

A könnyűsúly-csoportban a döntőbe kerültek: Radvány (B. A. K.), Tóth (B. A. K.), Ruzicska (B. A. K.), Klement (Törökves).

A középsúly döntőjébe kerültek: Schillinger (M. T. K.), Domokos (M. T. K.) és Bloch (M. A. F. C.).

Nehézsúly: Pay'r—Előd (M. T. K.) 8 p., Fischer (M. T. K.)—Hudák (Törökves) 25 mp., Orosz (Postás)—Csüdör (M. T. K.) 22 p., Előd (M. T. K.)—Csüdör (M. T. K.) 14 p., Pay'r—Fischer 22 p., Hudák—Orosz (Orosz 30 p. után feladja), Előd—Fischer 9 p., Pay'r—Csüdör 1 p. Orosz visszalép Pay'r és Előd javára, Csüdör pedig Fischer javára.

Végeredmény: 1. Pay'r Hugó (M. T. K.), 2. Előd József (M. T. K.), 3. Marosi Tibor (M. T. K.).

—(A Budapest-Budai Torna-Egyet versenye. A B. B. T. E. évenként megismétlődő országos korcsolyázó-versenyét nagy sikerrel rendezte meg szénatéri gyönyörű pályáján.

Részletes eredmény a következő: I. Orsz. műkorcsolyázó-verseny. 1. Szende Andor (B. K. E.).

II. Gyorskorcsolyázó-verseny. 1000 m. 1. Lindenbach 2 p. 19.4 mp., 2. Kováts N. 2 p. 25.3 mp., 3. Szrubán 2 p. 48.2 mp.

III. Vegyes páros műkorcsolyázó-verseny. 1. Richter Laura—Novák Károly, 2. Neumann Elza—Kardos Márkus.

IV. Orsz. gyorskorcsolyázó-verseny. 500 m. 1. Levitzky K. (B. K. E.) 54.6 mp., 2. Herczegh B. (B. K. E.) 54.7 mp., 3. Virányi G. (B. K. E.) 58.3 mp.

V. Orsz. gyorskorcsolyázó-verseny. 1500 m. 1. Herczegh B. 3 p. 02.8 mp., 2. Virágh F. 3 p. 02.9 mp., 3. Schick L. 3 p. 03.1 mp.

—(Nemzetközi jég-hockey-mérkőzés. A Budapesti Korcsolyázó Egylet csapata az I. Viena Football Club szimpatikus legénységét 2:2 arányban győzte le. Félidő 10:1.

A magyaroknál mint mindig, úgy most is a csatársor volt a legjobb. A két Csáky gróf és Lauber kitűnő munkát végeztek. A bécsiak szép összjátékkal s néha kiszökésekkel próbálkoztak, de fejletlen technikájuk miatt a magyar ki próbált védelem könnyen kapcsolta le őket. Bíró: Minder Frigyes (B. K. E.).

Ezt megelőzőleg a Magyar Testgyakorlók Köre és a Budapesti Egyetemi Atl. Club tartotta ezidei első training-mérkőzését, amely a M. T. K. 12:0 arányu győzelmével végződött. Bíró: Retschury (I. Viena). A csapatok összeállítása a következő volt:

M. T. K. Ehrlich—Schulz, Weisz—Kállai—Bach, Abarbanel, Fischer.
B. E. A. C. Salzer—Lendvai, Kiss—Steinitz—Stern, Bayer, Renvay.

TURF.

A nevezések a kora tavasz négy nagyobb eseményére megtörténtek. A tavalyi nevezésekkel szemben emelkedést mutatnak, amennyiben a Rákosi-díjra 30 (tavaly 26), a Nagy alagira 26 (21), a Przedswit-handicapre mint tavaly 45, a Háromévesek nagy handicapijére pedig 70 (60) lovat köteleztek.

A nevezések a következők:

Rákosi-díj gátverseny handicap. 10.000 kor. Táv 2800 m. Március 28: Pisano, Apatin, Rodostó, Wie heisst's, Szikra, Tell Vilmos, Edömér, Mintán, Lolo, Java, Péda, Sarga csikó, Stromboli, Perchance, Formidable II, Bon garcon, Joseph, Hands down, Saint Jules, Pallós, Peugeot, Blair, Jorio, Ezres, Belli reine, Armand, Nikita, Capt. Jack, Paula Fityóka.

Nagy alagi akadályverseny. 15.000 kor. Táv 4300 m. Április 4: Pisano 65%, Grado 72%, Szikra 70, Tell Vilmos 65%, Gara 65%, Macó 70, Pandora 65%, Excellence 70, Java 65%, Ovidius 70, Hatton's Lowe 72%, Sarga csikó 79%, Formidable II 75, King Ronald 65%, Baldur 72%, Hands down 77%, Saint Jules 68, Peugeot 65%, Blair 78%, Gessler 72%, Malvina 65%, Nikita 75, Capt. Jack 70, Fityóka 65%.

Przedswit-handicap. 10.000 korona. Táv 1200 m. Április 11: Fabelhaft, Illustra, Ridolfi, Königsee, Menotte, Vincenz, Albert, Cromdale, Raspberry, Tábornok, Trombitás, Sirius, Viganó, Katz im Sack, Kacér, Dinom-Dánom, Kondor, Bengali, Geständniss, Mayenne, Pagony, Simeon, Mony, Teophrastus, Palikám, Bisamberg, Lanzendorf, Kristály, El-Mokhattam, Álnok, Topper, Kottlingbrunn, Sonnwendstein, Gay-Spinstler, Dictator, Kis-betyár, Peregrin, Vansittart, Jalouse, Mi ez, Rentier, Beau merité, Palóckirály, Bracciano, Napagedl, Varróleány.

Háromévesek nagy handicapije. 10.000 kor. Táv 1600 m. Április 12: Fabelhaft, Reine, Mulass, Pipere, Sapristi, Belle Alliance, Oh pardon, Raspberry, Avar, Alabárd, Fruska, Du Lump, Verőfény, Papucs, Pinzgau, Grashopper, Golf, Shelley, Heimlich, Hypnose, Györgyike, Jenny Lind, Mutabur, Dafidil, Kedvenc, Flying, Jib, Jurgis, Jasna-Pani, Fella, Juda, Kaiseruhlan, Hochschwab, Berengar, Dabas, Grand Seigneur, Arno, Portorico, Pityi Palkó, Eszemadta, Sybarit, Syndicus, Anecdote.

Flóris, Nika, Ransom, Chenapan, Gailardin, Galoubet, Seseusa, Palatinszky, Só, Margit, Gaiety, Halupsa, Maharadja, Kamsin, Krikerl, Nemesis, Nightlight, Blue Peter, Nord, Express, Heliades, Napagedl, Steirer, Lotus, Lady Cornelia, Maid, Pali, Becses, Tass.

A nagy alagi akadályversenyre a napokban térünk rá, míg a 3 handicap megbeszélése a 7-iki teherközlés után lesz csak lehetséges.

Orvosi Havi Értesítő

(szerk. és kiadja Dr. Hönig Izsó) első száma megjelent.

Tartalmazza az elmúlt hó teljes orvos-irodalmi és társadalmi áttekintését.

Előfizetési ára egész évre 4 kor., félévre 2 kor. Egyos szám ára: 55 fillér (levélbélyegekben is beküldhető).

Kiadóhivatal: Budapest, IV., Károly-körút 24. i. em. I.

KÖZGAZDASÁG.

A Hazai Takarékpénztár közgyűlése. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület tegnap délelőtt tartotta hatvankilencedik évi közgyűlését Pest vármegye székházának dísztermében. A közgyűlésen Hajós József elnök, aki bejelentette, hogy Kléh István udvari tanácsos akadályoztatása folytán öt biztát meg a közgyűlés vezetésével. Az fizleti jelentés megállapítja, hogy az 1908. évi tiszta nyereség 7,190,926 korona 90 fillér. A közgyűlés Kiss Károly részvényes indítványára az igazgatóság jelentését, valamint a jelentésben foglalt javaslatokat egyhangulag magáévá tette és a felmentvényt minden irányban megadta. Burián Béla indítványára a létesítendő ügyvédi gyám- és nyugdíj-intézet javára a közgyűlés 12.000 koronás alapítványt tesz. A választások során igazgatósági tagokul újból megválasztották: báró Dániel Ernőt, Hajós Józsefet, Hatvany-Deutsch Sándort, Kléh Istvánt, László Zsigmondot és Végli Arthurt. A felügyelő-bizottsághoz megválasztott tagjai állásra Kiss Aladárt választották meg, míg a választmány új tagjai lettek: báró Bornemissa Elemér és báró Dániel Tibor. A közgyűlés végül köszönetet szavazott az intézet vezetőségének.

A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Rt. vasárnap délelőtt tartotta IV. rendes évi közgyűlését Nagy Ferenc nyug. államtitkár, társasági alelnök vezetésével. A kölcsönállomány az év végével 11.010.770 koronára rugott. Az egész üzleti eredmény igen kedvező képet mutat. Ezután a felügyelőbizottság jelentését olvasták fel, amely javasolja, hogy a mérleget és zárszámadásokat hagyják jóvá és az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adják meg a felmentvényt. E jelentést egyhangulag fogadta el a közgyűlés, ugyszintén az igazgatóságnak a nyereség hovaforrásáról szóló javaslatát is. A 388.995 korona 80 fillérvnyi tiszta nyereségből a befizetett 2.500.000 korona alapítke után a társaság részvényeinként 16 korona osztalékot fog fizetni, ami 8 százalékos kamatozásnak felel meg. Az osztalékok folyó hó 15-től kezdve az intézet pénztáránál fognak kifizettetni. A közgyűlés végül az igazgatóságnak köszönetet mondott ahhoz az eredményhez, amelyet az elmúlt üzleti évben elért. Nagy Fe-

renc dr. az igazgatóság nevében köszönettel fogadta a megnyilatkozott elismerést.

Előléptetés. A Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R.-T. két érdemes tisztviselőjét léptette elő. A vasárnapi közgyűlés után az igazgatóság Paál József cégvezető-főkönyvelőt helyettes-igazgatónak, Ullmann Károly dr. titkárt pedig cégvezetőnek nevezte ki.

Első Leánykiházasító Egylet mint szövetkezet. Folyó év január havában 1,694.800 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,501.400 korona értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. Biztosított összegek fejében f. év január havában 112.505 korona 81 fillér és az intézet fennállása óta 13.975.461 korona 40 fillér fizetett ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

A Budapesti Bank Rt. igazgatósága kiadta az 1908. évi zárszámadást, amelynek minden tétele a pénzügyet rohamos és örvendetes fejlődéséről tesz tanúságot. A sikeres működésben kétségkívül nagy érdemeket szereztek Somlyó Gyula vezérigazgató, Steinfeld Sándor ügyvezető igazgató és Gál Károly alelnök. A bank forgalmának emelkedésével összefügg az igazgatóságnak a februári közgyűlésre beterjesztett javaslata, hogy a részvénytársaság alapitókáját négy millió koronára emelje föl. A részvénytársaság ez évi tiszta nyeresége 264.923 korona 13 fillér, melyből a küllömböző tartalékok javadalmazása után részvényenként 6 százalék osztalékot fizet.

TÖZSDE.

Az értéktőzsde szilárd. Jegyzetelt:	
Oszták hitel	639.—
Magyar hitel	743.—
A gabonátőzsde szilárd.	
Buza áprilisra	12.63
Buza októberre	10.75
Rozs áprilisra	10.04
Tengeri májusra	7.27

Kiadja: A „DELI UJSÁG” LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:
ezüsből 2, aranyból 6, ékkövesek 80 óbrészórák 4, zseborák 6, ingorák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszerezhetők
Gáti és Szabó ékszerész és óraszerelő
Bécsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett.
Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerek gyári áron a ul. Eltörött órák és ékszerek igen kis költséggel helyrohozhatók, vagy becsoréltatnak. Iassék címünket tárcájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Pinczegazdasági cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása és legnagyobb raktára
WATTERICH A.
Budapest, V., Dohány-u. 5.

Előre haladott időny miatt kályha-talczákban, szénkannákban, korcsolyákban melyen leszállított árak!

Biró Albert
Arjegység ingyen. vaskereskedése Telefon 96-52.
Budapest, VI., Andrásy-ut 57. szám.

Ikerjegyű acélárakban valamint az összes konyhafelszerelésekben legolcsóbb beszerzési forrás

Farsangi bluzkülönlegességek alkalmi ruhák, aljak, pongyolák mosás kiállításban

Faludi László

cégnél **BUDAPEST** Andrásy-ut 48. Divatlap ingyen.

Építkezési

szerszámgépek

anyagok
használt és új állapotban
vastartányok, kazánlemez-
ek, csövek, gázkályhák
PICK L. és TSA
Budapest, V., Rádor-utca 53.
TELEFON 81-67.

NEMI BETEGSÉGEK

hugycsöbajokat, sebeket, syphilit és
korai férfiero elgyöngülést gyökeresen és
rövid idő alatt gyógyít
Dr. Fabinyi
v. kórházi orvos (a hugyszervi és buja-
kóros osztályon)
Rendel: d. e. 9-3-ig és este: 6-8-ig.
**BUDAPESTEN,
Rákóczi-ut 8/a.**

Ideal

írógép

abszolút látható

írással.

Prospektus ingyen és bérmentve.
Magyarországi vezérképviselőség
Schott H. és Donnath
Budapest, Andrassy-ut 53.

Pénzt butorra,

szongorára. Butort, szongorát, hintót, auto-
mobilt, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt,
stb. feltűnő jutányosan beraktározzunk.
Tauszik és Társa VI., Gyár-utca 21.
Telefon szám 83-97. Már beraktározott
árgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk.
Ügyelők és üzletajánlók magas jutalékban
részeseülnek.

Budapestnek a legnagyobb

SZENZÁCZIÓJA

ez idő szerint
Takács Ferencz
óriási líveg-, porcelán-, és zo-
mánc edény központi áruhaza
Budapest, VII. Baross-tér 5.
6 szentélyre ebédlő készlet csak ... 8.50 frt.
6 személynő tea vagy kávékészlet csak ... 3.20 frt.
6 személynő linom eszirtott üvegkészlet csak ... 8.20 frt.

Magyar

Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST,
a legjobb és leghíresebb
kötőgépek
szabadalmazott járákkal el-
látva. — Teljes tanítás ingyen.
Arjegysek bérmentve.
TELEFONSZÁM 81 93.
Gyár: VII. Dongó-u. 7.
Iroda és elarastóhely: Csengeri-utca 54.

Telefon 55-49. Telefon 55-49.
Műszaki iroda és gyár.
Fried Zsigmond
központi fűtés, szellőztetések, légszesz,
vizvezeték, csatornázás berendezése
— és műépítészeti bádigos —
BUDAPEST,
VIII., Baross-utca 76.

Aki szép akar lenni

az használja a közönség által jónak elismert
Junó paszta, Junó krém
és **Junó szappant.** Kapható:
Török József
VI., Király-utca 12. sz.
Neruda Nándor
Kossuth-utca 7. és
Nádor gyógyszerár
Váci-körút 17. sz.

Meghívó

a Budapesti Takarékpénztár és

Országos Zálogkölcsön R.-T.

részvényeseinek 1909. évi február hó 9-én,
kedden délelőtti 11 órakor, a takarékpénz-
tár I. emeleti tanács-termében (VI., Andrassy-
ut 5. sz.) tartandó

XVI-ik

rendes évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság je entése.
3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hovatordítása iránti határozathozatal.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
6. A választmány kiegészítése.

Budapestben, 1909. évi január hó 22.
Az igazgatóság.

Személy- és jelzálogkölcsönök

(készpénzben)
hivatalnokok, kereskedők, iparosok stb
részére budapesti és vidéki házakra
földbirtokokra előnyös feltételek mel-
lett folyosít a
**»TURUL« takaré-
és hitelszövetkezet**
Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39 sz.
Telefon 34 33. Telefon 34-33.

A mélyen tisztelt gazda és birlo- kos közönség b. figyelmébe!

Használt, de jó állapotban levő
távirдахuzalok
kerítéseknek, sinek
mezel és iparvágányoknak, valamint épít-
kezési célokra a legjutányosabban kap-
TELEFON 20-14. hatók. TELEFON 20-14.
Grünwald Adolfinál
Budapest, V., Korall utca 5.

METEOR

pénzszekrény és tresorgyár
Vajda Ernő
BUDAPEST
Gyár: VI., Gömb-u. 59.
(A Lehel-utcai B. U. R. V. villamos
vasut megállója.)
TELEFON 103-71.

Autogen és thermitbiztos
pánczé szekrények, pénzszek-
rények, pánczelszobák, safe-
deposits, könyv- és okmány-
szekrények gyártása.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

MEKÖLÖZ-
HETETLEN
HAZISZER
.....
KAPHATÓ
MINDENÖTT.

ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTANZATOKTÓL!

ON BERNI

EGY ÖCSKA
ZONGORÁT VAGY
PIANINÓT ÉS
KIDOB-
9 HAVONTA 12 VAGY 16 KORONA
KÖLCSÖNDIJÁRT VÉGRE PÉNZET
KIRÁDIA ZONGORÁJA MINCSÉN

HA FIZET

HA VONTA 20 KORONÁT, KAP EGY KIVÁLÓ
GYÁRTMÁNYU LEGMODERNEBB
KAROMPÉDALOS ÉRCPÁNCZÉLTÖKÉS
KERESZTHÚROS-TETSZÉSE SZERINTI
SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT
NEM-IRÁRÁ VÁLTÓT, NEM ÁLLIT
MELEST ÉS NEM FIZET BANKKAR
KAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONA
LESZ A ZONGORA. ILYEN IDEÁLISAN
SZOLID LIBERÁLIS MÓDON
KAPHATÓ KIZÁRÓLAGOSAN
CSAK

STERNBERG-DEZSÓ

ZONGORÁK ELADÁSA KÖLCSÖNZÉSSEL TELJÉN
BUDAPEST VI. AZ ORSZÁGOS ZENEAKADÉMIA SZINBEN
ZONGORÁK BEKÉSZÍTÉSE JAVÍTÁSOK HANGOLÁSOK ÉS KÖLCSÖNZÉSEK

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Garabja 2 és 3
sz. méretű
székben

Budapest, VIII. Rákóczi-utca 7. sz.
GICHNER JÁNOS
Ágynemű-rész- és vasbutor-gyáros
szőnyegek, függönyök, pokrócok, terítő stb.,
nagy választékban,
BUDAPEST,
Érkezései-körül 20.
Fióküzlet:
Rákóczi-utca 10-11. sz.
Gyár:
Mertész-utca 7. sz.
Arjegyzekeket
bárminet ingyen és bér-
mentve küldök.
Nag nem felelő felelő kiserőtem vagy a pénzt visszamondom.